

**Współfinansowane przez
Unię Europejską**

RZEŹBA PROGRAM NAUCZANIA

**DLA KATOLICKIEGO LICEUM SZTUK PLASTYCZNYCH
im. BŁ. PIOTRA FRASSATI w NOWYM SĄCZU**

**III ETAP EDUKACYJNY
Zwód plastyk
343204**

**Opracowali :
mgr WIESŁAW SZYSZKA
mgr PATRYCJA ZELEK
mgr PIOTR PLEWA**

2025

Program zawiera rezultaty mobilności zagranicznej nauczycieli KLSP w formie:

- Warsztatów uczniów z rzeźby w marmurze z intarzą w Università dei marmorari w Rzymie w dn. 25.11.2024-06.12.2024
- kursu nauczyciela w STUDIO D'ARTE CERAMICA LUCA CANAVACCHIO w Borgo san Lorenzo (Włochy, Umbria) w dn. 19-24 maja 2025 w ramach projektu *Maestri italiani* 2, umowa 2023-1-PL01-KA121-VET-000119951 Program Erasmus +
- kursu nauczyciela w SCUOLA D'ARTE CERAMICA "ROMANO RANIERI" w Derucie (Włochy, Umbria) w dn. 6-17 maja 2024 oraz
- job shadowing drugiego nauczyciela w dn. – 6-10 maja 2024 w firmie Paolo Ceramiche Preziotti SRL w Derucie w ramach projektu *Maestri italiani* Umowa 2022-1-PL01-KA121-VET-000067079 Program Erasmus +

Współfinansowane przez
Unię Europejską

1. Wstęp

Niniejszy program nauczania przedmiotu rzeźba w Katolickim Liceum Sztuk Plastycznych został opracowany w oparciu o podstawę programową kształcenia artystycznego, określoną załącznikami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego

Program przeznaczony jest do realizacji w **pięcioletnim** Liceum Sztuk Plastycznych (III etap edukacyjny – szkoła ponadpodstawowa). **Przedmiot: rzeźba.**

Program jest jednym z rezultatów realizacji projektu *Maestri Italiani 2*, o którym mowa na stronie tytułowej, w obszarze obejmującym efekty kursu nauczyciela z zakresu ceramiki: tytuł kursu: **FOUR DIFFERENT TECHNIQUES OF CERAMIC DECORATION** oraz zajęć stażowych z zakresu podstaw rzeźby w marmurze intarsjowanym i reliefu

Zawiera też rezultaty realizacji projektu *Maestri Italiani 1*, o którym mowa na stronie tytułowej, w obszarze obejmującym efekty kursu nauczyciela z zakresu ceramiki: tytuł kursu: **ADDETTO ALLA LAVORAZIONE DELLA CERAMICA A CICLO INTEGRALE.**

Program jest także jednym z rezultatów realizacji wcześniejszych mobilności w ramach Programu ERASMUS+ lub PO WER, w tym projektu Szkoła u włoskich mistrzów, zrealizowanego w jesieni 2022 (technika cesello, Florencja) i *Warsztaty u włoskich mistrzów 2, zrealizowanego w jesieni 2021*, w szczególności stażu zawodowego z zakresu rzeźby w marmurze w Università dei Marmorari w Rzymie zawiera modyfikacje wynikające z doświadczeń zdobytych podczas stażu, związane z koncepcją wdrożenia rzeźby w marmurze..

2. Ogólna koncepcja programu

Celem nauczania przedmiotu rzeźba jest kształcenie umiejętności świadomej percepcji oraz interpretacji przestrzeni trójwymiarowej. Uczeń, poprzez działania warsztatowe i twórcze, rozwija wyobraźnię przestrzenną, wrażliwość na formę i materiał rzeźbiarski. Umiejętności zdobyte w ramach przedmiotu, obok rysunku i malarstwa, są najbardziej istotne w kształceniu plastycznym. Założeniem programu jest wyposażenie uczniów w umiejętności manualne i warsztatowe w zakresie rzeźby, rozwijanie wyobraźni oraz wrażliwości plastycznej, wyrabianie umiejętności wnikliwej obserwacji natury, a także stwarzanie warunków dla twórczego rozwoju i indywidualnej wypowiedzi plastycznej.

Uczeń - poprzez działania praktyczne - zdobywa wiedzę i umiejętności z zakresu podstaw rzeźby. Po zakończeniu edukacji może podjąć pracę zawodową lub naukę na poziomie akademickim.

Program w części zasadniczej dostosowany jest do potrzeb ucznia przeciętnego. Potencjał niektórych uczniów i ich zaangażowanie w naukę mogą sprzyjać potrzebie poszerzenia zajęć o godziny przeznaczone ogółem na przedmioty artystyczne oraz na pracę z uczniem zdolnym. W związku z tym przewiduje się zwiększenie liczby zadań, jednocześnie zwiększając pulę godzin, (z godzin do dyspozycji dyrektora).

Część teoretyczną programu uczniowie przyswajają sobie metodami aktywizującymi natomiast część praktyczną w formie ćwiczeń popartych indywidualną korektą. Zadane problemy plastyczne rozwiązywane będą od projektu do realizacji w wybranej technice, stosownie do treści przewidzianych w danej klasie.

Program przewidziany jest do realizacji w czteroletnim liceum plastycznym, w którym rzeźba przewidziana jest w planie nauczania od pierwszej do trzeciej klasy.

W Liceum Plastycznym program rzeźby realizowany jest od klasy pierwszej do czwartej, w następującym wymiarze godzin:

- klasa pierwsza – 2 godziny
- klasa druga - 2-3 godziny
- klasa trzecia - 2-3 godziny
- klasa czwarta - 2-3 godziny
- klasa - piąta – 2 godziny

Możliwa jest zmiana ilości godzin w poszczególnych latach, przy zachowaniu łącznej ilości godzin w czteroletnim cyklu nauczania.

3. Cel kształcenia.

Głównym celem kształcenia jest umiejętność komponowania przestrzennego i znajomość technik rzeźbiarskich. Cele i treści nauczania, w całości zostały ujęte w podstawie programowej dla tego przedmiotu (zarówno w starych jak i nowych).

RZEZBA

CELE KSZTAŁCENIA

Wiedza	Umiejętności			Kompetencje
1. Przystwojenie wiedzy w zakresie rzeźby.	2. Kreacja w zakresie rzeźby.	3. Działania warsztatowe.	4. Prezentacja publiczna.	5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
Treści nauczania	Kryteria weryfikacji			
1. Przystwojenie wiedzy w zakresie rzeźby.				
Uczeń/słuchacz:				
1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;	1) określa warunki organizacji stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; 2) wymienia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań artystycznych; 3) rozpoznaje źródła i określa skutki oddziaływania na organizm człowieka czynników szkodliwych.			
2) historia i wiedza w zakresie rzeźby;	1) omawia w zarysie historię rzeźby; 2) wymienia reprezentatywne dzieła oraz ich autorów; 3) określa podstawowe osiągnięcia technologiczne rzeźbiarstwa; 4) definiuje pojęcia w zakresie rzeźbiarstwa.			
3) warsztat i technologia w zakresie rzeźby.	1) rozpoznaje podstawowe materiały stosowane w rzeźbie; 2) omawia podstawowe techniki i procesy: a) realizacji konstrukcji rzeźbiarskich, b) rzeźbienia i modelowania w różnych materiałach rzeźbiarskich, c) utrwalania i retuszowania prac rzeźbiarskich; 3) charakteryzuje narzędzia, sprzęt i urządzenia stosowane podczas realizacji rzeźb w różnych technikach.			
2. Kreacja w zakresie rzeźby.				
Uczeń/słuchacz:				
1) projektowanie w zakresie rzeźby;	1) gromadzi materiały koncepcyjne i pomocnicze; 2) określa założenia projektowe tematu; 3) dobiera materiały i technikę wykonania do koncepcji pracy; 4) wykonuje szkice, projekty, makiety, modele; 5) wskazuje kolejne etapy pracy w zależności od zamierzonych efektów; 6) wykonuje prostą dokumentację techniczną.			
2) stosowanie artystycznych środków wyrazu.	1) obserwuje naturę i twórczo ją interpretuje; 2) kreuje formy rzeźbiarskie pełnowymiarowe i płaskorzeźby z wyobraźni; 3) projektuje rzeźby do wskazanej przestrzeni; 4) umiejętnie transformuje pojęcia i idee na język rzeźby; 5) wykorzystuje wiedzę z innych dziedzin sztuki i dorobku kulturowego; 6) poszukuje nowych rozwiązań i twórczo eksperymentuje; 7) stosuje zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej.			

3. Działania warsztatowe.	
	Uczeń/słuchacz:
1) organizacja warsztatu pracy;	<ol style="list-style-type: none"> 1) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; 2) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej; 3) realizuje formy i konstrukcje nośne; 4) przygotowuje materiały rzeźbiarskie; 5) dobiera akcesoria i sprzęt pomocniczy; 6) planuje przebieg pracy.
2) sprzęt i narzędzia do realizacji pracy;	<ol style="list-style-type: none"> 1) stosuje narzędzia i urządzenia wspomagające projektowanie rzeźby, w tym cyfrowe; 2) posługuje się narzędziami i urządzeniami do modelowania i obróbki materiałów rzeźbiarskich; 3) stosuje materiały eksploatacyjne; 4) kontroluje sprawność działania narzędzi i urządzeń używanych w rzeźbiarstwie; 5) podejmuje proste czynności związane z konserwacją narzędzi i urządzeń używanych w rzeźbiarstwie; 6) posługuje się sprzętem zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.
3) realizacja pracy.	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykonuje prace w różnych technik rzeźbiarskich; 2) posługuje się środkami wyrazu artystycznego charakterystycznymi dla danego materiału rzeźbiarskiego; 3) utrwała prace rzeźbiarskie za pomocą odlewu; 4) rozpoznaje i retuszuje wady materiału rzeźbiarskiego; 5) realizuje etapy pracy we właściwej kolejności; 6) posługuje się specjalistyczną terminologią.

4. Prezentacja publiczna.	
	Uczeń/słuchacz:
1) prezentacja w przestrzeni wystawienniczej;	1) aranżuje przestrzeń ekspozycyjną; 2) wykonuje czynności związane z doбором systemów wystawienniczych i warunków ekspozycji rzeźb; 3) dobiera oświetlenie ekspozycji rzeźb; 4) dokonuje publicznych prezentacji swoich prac.
2) prezentacja w mediach cyfrowych.	1) dobiera metody publikacji internetowych; 2) publikuje obrazy cyfrowe z zachowaniem ochrony własności intelektualnej.
5. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.	
	Uczeń/słuchacz:
1) rozwój artystyczny i zawodowy;	1) analizuje własne kompetencje; 2) identyfikuje obszary wiedzy i umiejętności wymagające doskonalenia; 3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji; 4) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności; 5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych; 6) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji warsztatowej; 7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem; 8) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze; 9) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.
2) współpraca w zespole;	1) angażuje się w realizację wyznaczonych zadań; 2) uwzględnia opinie i sugestie innych członków zespołu; 3) dzieli się informacjami; 4) uzgadnia wspólne stanowisko w zespole; 5) wykorzystuje efekty pracy innych członków zespołu.

Ponadto w bardziej szczegółowych konfiguracjach program umożliwia także realizację Celów ogólnych i szczegółowych poprzedniej podstawy programowej z 2019 r w zakresie w jakim zgadzają się one lub uzupełniają aktualną podstawę programową z 2023 r, czyli:

- Przygotowanie uczniów do statusu odbiorcy i twórcy dziedzictwa kulturowego.
- Wyposażenie uczniów w wiedzę oraz umiejętności manualne i warsztatowe w zakresie rzeźby.
- Rozbudzenie w uczniach twórczej i refleksyjnej postawy wobec siebie i świata- wartości estetycznych etycznych i innych.
- Systematyczne ukazywanie kultury i tradycji jako podstawy ciągłości sztuki światowej i narodowej oraz czynnika ich twórczych przemian.
- Pobudzenie aktywności intelektualnej uczniów, kształtowanie postaw kreatywnych, zainteresowań i zamiłowania w tworzeniu szeroko pojmowanej kultury plastycznej.
- Rozwijanie inwencji, wyobraźni i wrażliwości plastycznej uczniów poprzez aktywność twórczą oraz poznawanie wybitnych osiągnięć w rzeźbie.
- Wyrabianie umiejętności wnikliwej i wrażliwej obserwacji natury.
- Kształtowanie umiejętności interpretowania, wartościowania oraz świadomego korzystania z szeroko rozumianych zjawisk z zakresu sztuki.
- Pogłębianie zainteresowań uczniów poprzez poszukiwanie wiedzy, zdobywanie

doświadczeń, działania innowacyjne i eksperymentalne.

- Stwarzanie warunków dla lepszego rozwoju oraz indywidualnej artykulacji plastycznej osobowości ucznia, do integrowania wiedzy plastycznej zdobywanej na wszystkich przedmiotach plastycznych.
- Rozwijanie sprawności i umiejętności poprzez stosowanie właściwych dla tego przedmiotu metod posługiwania się środkami artystycznymi i technicznymi
- Ukazywanie uczniom różnych funkcji rzeźby i zależności formy od funkcji.
- Inspirowanie uczniów do aktywności twórczej, udziału w różnych formach konfrontacji artystycznych.
- Podejmowanie działań promujących uczniów aktywnych i uzdolnionych.
- Stwarzanie warunków do dalszego kształcenia, w szczególności na studiach plastycznych.

Cele szczegółowe

- Poznanie podstawowej wiedzy z zakresu materiałoznawstwa i technik rzeźbiarskich.
- Poznanie środków wyrazu artystycznego i posługiwanie się nimi w rzeźbie.
- Kształcenie umiejętności posługiwania się słownictwem stosowanym w rzeźbie.
- Poznanie warsztatu rzeźbiarskiego: narzędzia, urządzenia, oraz przyswojenie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Wykonywanie prac projektowych, wykorzystując w praktyce wiedzę i umiejętności warsztatowe w zakresie obowiązkowych przedmiotów
- Korzystanie z różnych źródeł informacji dotyczących rzeźby
- Wyrabianie umiejętności organizowania warsztatu pracy i planowania procesu tworzenia w tej dziedzinie, zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy
- Sporządzanie dokumentacji projektowej i wykonawczej w zakresie rzeźby
- Świadome konstruowanie i komponowanie płaszczyzny oraz bryły w oparciu o wyobraźnię i studia z natury; twórcza inspiracja otoczeniem. Rzeźba , płaskorzeźba, mała forma rzeźbiarska.
- Wykorzystanie różnych dziedzin wiedzy (plastycznej, technicznej i innej) do formowania przestrzeni.
- Poznanie podstawowych technik rzeźbiarskich: z gliny, gipsu, metalu, kamienia, drewna, materiałów różnych.
- Zdobywanie wiedzy na temat sposobów wykańczania rzeźb: uszlachetnianie i utrwalanie
- Wykorzystanie rzeźby w innych dziedzinach artystycznych

4. Osiągnięcia uczniów

- Twórczo realizuje prace rzeźbiarskie,
- Umiejętnie i racjonalnie organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Świadome posługuje się językiem plastycznym w rzeźbie.
- Zna historię swojej dziedziny artystycznej;
- Przestrzega zasad prawa autorskiego oraz innych przepisów prawa związanych z ochroną dóbr kultury;
- Opanował warsztat techniczny w rzeźbie, zna zasady BHP i ochrony środowiska.

- Kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną samodzielnością i profesjonalizmem
- Dokumentuje własne dokonania twórczych
- Profesjonalnie prezentuje własne poglądy i dokonania twórcze.
- Dokonuje świadomej oceny wartości artystycznych, estetycznych oraz technicznych dzieł rzeźbiarskich; formułuje własne sądy i opinie.
- Szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów.

5. Metody i formy pracy

Najważniejszym zadaniem nauczania rzeźby jest przekazanie uczniowi wiedzy i umiejętności umożliwiających samodzielne i twórcze posługiwanie się nimi we własnej pracy, by uczeń mógł przejść drogę od pomysłu do realizacji, stosując zasadę autokorekty. Rzeźba – jako przedmiot – wspomaga także wiedzę uczniów z zakresu kompozycji przestrzennej, wykorzystywaną w nauce innych specjalizacji.

W realizacji programu stosowane są następujące metody: studium natury, ćwiczenia poobserwacyjne, ćwiczenia kreatywne, ćwiczenia z wyobraźni, wykłady teoretyczne, plenery i wycieczki.

Każde ćwiczenie plastyczne musi poprzedzać komentarz i wprowadzenie ucznia w zadanie. W komentarzu nauczyciel przekazuje podstawowe informacje dotyczące inspiracji, formy, treści, terminologii, techniki i technologii, a także czasu realizacji ćwiczenia. Część zagadnień jest realizowana na przykładzie tamtayı skaralnej. Po doświadczeniach obserwacji zajęć z rzeźby w sacred Art. School, należy większą uwagę zwrócić na wymowę gestów i pozy ciała, w powiązaniu z tradycją, także spróbować układów scen sakralnych z modelem.

W realizacji programu należy uwzględnić potrzeby indywidualne uczniów. Dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych – uczniów zdolnych – trzeba opracować dodatkowe zadania. Praca z uczniem zdolnym polega na rozwinięciu i pogłębieniu każdego zagadnienia poprzez większą liczbę ćwiczeń lub realizowanie zadania o wyższym poziomie trudności w dodatkowym wymiarze czasu pracy. Uczniom wybitnie uzdolnionym stawia się wyższe wymagania i dodatkowe indywidualizuje korekty. Organizuje się też indywidualne wystawy autorskie lub ekspozycje na terenie szkoły i poza nią, co ma bardzo ważne znaczenie edukacyjne i wychowawcze (motywowanie do pracy ucznia i jego kolegów, wspieranie w rozwoju).

W trakcie realizacji programu może pojawić się konieczność czasowej rezygnacji z niektórych wymagań wobec ucznia wynikająca z uwarunkowań medycznych bądź psychologicznych – zalecenia są wówczas realizowanie zaleceń zgodnie z orzeczeniami i ustaleniami poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Zajęcia opierają się na pracy w pracowni wyposażonej w niezbędne urządzenia i narzędzia (taborety obrotowe, warsztaty stolarskie itp.). Na zajęciach tych konieczna będzie obecność modelu (modeli) .

- Kawalety rzeźbiarskie.- metalowe i drewniane (do rzeźby w kamieniu)
- Glina – dobrze by była to szara glina z Włoch o dużo lepszych właściwościach od naszej .
- Stołki dla uczniów.
- Dostęp do światła naturalnego i dobre oświetlenie sztuczne.
- Kotary lub żaluzje do zasłaniania okien.
- Podkładki pod glinę.

- Dobrą wentylację.
- Wodę i kanalizację (umywalka).
- Narzędzia rzeźbiarskie, w tym do rzeźby w kamieniu.
- Stoły warsztatowe.
- Pojemnik do przechowywania gliny.
- Regały do gromadzenia i przechowywania prac.
- Piec ceramiczny (przynajmniej jeden w szkole).

Przewidziane są formy pracy w postaci:

- komentarz teoretyczny (mini wykład poprzedzający każde działanie ucznia)
- ćwiczenia praktyczne połączone z indywidualną korektą (konsultacje)
- instruktaż poparty pokazem
- pogadanka oparta na dyskusji
- wykład ilustrowany pokazem
- prezentacja prac własnych (wystawy zbiorowe)
- Dokumentowanie własnych osiągnięć artystycznych.

6. Formy sprawdzania osiągnięć ucznia

- na podstawie obserwacji i oceny wykonywanych zadań
- ocena samodzielnie wykonanej pracy w danej technice rzeźbiarskiej.

Kryteria oceniania, oraz proces kontrolny zdobytej wiedzy i umiejętności

Po realizacji ćwiczeń wykonywanych na zajęciach rzeźby, uczeń otrzymuje ocenę semestralną i końcowo roczną. W skład tej oceny może wejść także poziom wiedzy teoretycznej, a przede wszystkim:

- Spełnienie założeń określonych w ćwiczeniu
- Prawdliwość kompozycji
- Kreatywność twórcza w pracy
- Indywidualny wkład pracy w ćwiczeniach

Wprowadza się następujące wymagania na poszczególne oceny:

Celujący - prace spełniają podstawowe kryteria i posiadają wyróżniające walory artystyczne, ponadto wskazują na samodzielność i twórcze zaangażowanie ucznia.

Bardzo dobry – prace spełniają wyczerpująco podstawowe kryteria, oraz wskazują na duże zaangażowanie i samodzielność ucznia, kontrolowaną przez nauczyciela.

Dobry – prace spełniają podstawowe kryteria oceny, ale pewne ich elementy posiadają niedociągnięcia, a uczeń korzysta z pomocy nauczyciela.

Dostateczny prace nie spełniają wszystkich założeń kryteriów oceny, mają duże niedociągnięcia formalne i estetyczne.

Dopuszczający - prace w stopniu minimalnym spełniają kryteria oceny, mają duże niedociągnięcia, oraz wskazują na brak samodzielnego myślenia i kreatywności ucznia.

Niedostateczny - brak większości prac, zaś prace oddane są nieestetyczne i nie spełniają podstawowych kryteriów oceny

6. Treści kształcenia

1 Podstawy technik rzeźbiarskich:

- urządzenia, materiały i narzędzia rzeźbiarskie, zasady BHP.
- środki plastycznego wyrazu i posługiwanie się nimi w rzeźbie.
- dokumentacja projektowa stosowana w rzeźbie.
- podstawowe techniki rzeźbiarskie.
- przestrzenna kompozycja rzeźbiarska
- sposoby utrwalania i uszlachetniania rzeźby

2. Modelowanie przestrzenne:

- zagadnienia podstawowej konstrukcji
- zagadnienia proporcji i kierunków
- zagadnienia faktury
- statyka i dynamika, szkice rzeźbiarskie komponowane na podstawie obserwacji i studium z natury

3 Modelowanie reliefowe:

- zagadnienia kompozycji plastycznej
- zagadnienia planów i perspektywy
- zagadnienia faktury
- relief o tematyce sakralnej- forma i treść w kompozycji rzeźbiarskiej.

4. Podstawowe techniki rzeźbiarskie:

- rzeźba w drewnie – realizowana jest w raczej niewielkich formach, głównie jako płaskorzeźba, czy płaskorzeźba (nie prowadzimy zajęć ze snycerstwa)
- rzeźba w kamieniu na cyklicznych zajęciach cotygodniowych w kl III lub IV (ok 16-20 godz)+ 2-3 dni warsztatowe, - gruntowne zapoznanie się podstawami techniki rzeźby w kamieniu na przykładzie opisanej w Vademecum dydaktycznym po stażu w Università dei Marmorari 2024 jako podstawy technik rzeźbiarskich, realizowanego na tablicach marmurowych o boku ok 20 -25 cm – moduł wyodrębniony w oparciu o doświadczenia na podstawie stażu uczniów w Università dei Marmorari w Rzymie w ramach projektu Warsztaty u włoskich mistrzów 2. Najpierw ćwiczenia wstępne w posługiwaniu się narzędziami i ściąganiu warstwy marmuru, a następnie do wyboru albo płaskorzeźba w marmurze albo wykonanie intarsji prostej (kwadrat lub koło), połączonej z płaskorzeźbą w intarsjowanej płycie, łącznie elementami polerowania i konserwacji.
- Opcjonalnie w formie warsztatów, zwłaszcza dla tych, którzy nie będą wykonywać odlewów w gipsie – alternatywnie tworzenie bardziej skomplikowanej intarsji w marmurze w systemie warsztatowym lub dla osób świadomych właściwych środków wyrazu – eksperyment z łączeniem reliefu „graficznego”, jak podczas stażu w 2024 r w Rzymie
- techniki odlewnicze:
 - wykonywanie form prostych i rozbieralnych
 - odlewanie modeli przestrzennych i reliefowych z różnych materiałów
- medalierstwo – moduł od 2019 roku złączony z samodzielnym wykonywaniem odlewów w brązie
 - ceramika – realizowana w małych formach użytkowych do celów sakralnych i pracach artystycznych, przy podziale na grupy, na poziomie kl. V ewentualnie klas. IV w zakresie ok 20 godzin lekcyjnych. W zajęciach uwzględnione zagadnienie materiałoznawstwa w tym różnych rodzajów gliny polskiej i zagranicznej (włoska terra cotta) i ich przydatności do różnych typów

wyrobów artystycznych i użytkowych, następnie technik formowania, wypału i zdobienia (angobowania i szkliwienia) z uwzględnieniem eksperymentów i różnych rodzajów szkliw, czy też finalnych typów ceramiki jak np. porcelana itd. W ramach zajęć moduły poświęcone technice majoliki w różnych stylach, angobowania ze sgraffito w różnych stylach. Opcjonalnie technika trzeciego wypału, która może też być realizowana w formie dodatkowych zajęć rozszerzających..

- technika cesello przy podziale na grupy równoległe z drewnem lub medalierstwem i ceramiką, przez ok -10-15 godzin lekcyjnych, nie licząc przygotowania gipsowych czy drewnianych podłoży z lakierem roboczym, przy założeniu że projekty wykonują uczniowie w domu. Realizacja małych form max 5 x5 cm z wykorzystaniem narzędzi kupionych przez szkołę tj młotki cyzelerskie, pilniki, anki, punce itd. Szczegóły zajęć w osobnym tutorialu, będącym również rezultatem projektu oraz w tablicach technologicznych, powstałych po projekcie Szkoła u włoskich mistrzów.

- wykorzystanie technik rzeźbiarskich w różnych dziedzinach sztuki

Oświadczam iż program :

- zapewnia realizację całości podstawy programowej przedmiotu na etapie liceum
- stanowi możliwie najlepszy sposób realizacji tej podstawy dla uczniów naszej szkoły
- najlepiej odpowiada misji szkoły katolickiej i koncepcji kształcenia
- został skorelowany i uzgodniony z pozostałymi programami i ma właściwą strukturę

.....

Data i podpis nauczyciela będącego autorem programu

Dopuszczony do użytku w roku szkolnym decyzja Dyrektora nrz dnia

Szkolny nr programu